

„EDINOST“
Izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob sorkih, četrčkih in sobotah. Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerni pa ob 7. uri večer. — Obojno izdanje stane: za jeden mesec . . . 1.—, izven Avstrije f. 1.50 za tri mesece . . . 3.— „ „ „ 4.50 za pol leta . . . 6.— „ „ „ 9.— za vse leto . . . 12.— „ „ „ 18.— Naročnine se plačujejo naprej na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira. Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka v Trstu po 2 nč., izven Trsta po 4 nč.

EDINOST

Oglaš se računo po tarifu v petlin; za naslove s debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglaš itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Namerno, reklamacije in oglaš sprejema upravitelstvo ulica Molino piccolo št. 3, II. nadst. Naročnine in oglaš je plačevati loco Trst. Odprta reklama cije se proste poštnice.

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

„Edinost je moč“.

Okoličani!

Dne 18. t. m. poklicani ste, da si izberete zastopnika za državni zbor. Stopiti Vam je v kratki dobi 18 dnij že tretjič v volilno borbo. Sijajno ste zmagali dne 28. februarja t. l. pri občinskih volitvah sè vsemi kandidati, predloženimi Vam od podpisane volilnega odbora in častno ste nastopili o volitvi za V. kurijo dne 8. t. m. Ponosom zrè na Vas, stražarje naše Adrije, vse Slovenstvo, a nasprotniki, ki so dosedaj trdili, da Slovencev ni na tržaškem ozemlju, začeli so poštovati Slovence v Trstu in okolici. Da se maščujejo za svoje nevspehe v okolici ob mestnih volitvah in za časten Vaš nastop v V. kuriji, zakleli so se, da Vam morajo odvzeti mandat, katerega častno zastopa preljubljeni naš prvak **Iv. Nabergoj** že dolgo vrsto let. Tega pa Vi tržaški okoličani ne smete nikdar dopustiti! Če zgubimo svojega okoličanskega poslanca na Dunaju, zgubili smo edinega svojega zagovornika v državnem zboru. Zmaga nasprotnega kandidata pomenjala bi pogubo tržaške okolice ter bi taka zmaga napolnila žalostjo vso Slovenijo.

Prepričan je torej podpisani odbor, da dne 18. t. m. prihitite vsi, kakor en mož, na volišče ter zapišete na svoje glasovnice (škede):

Ivan Nabergoj pok. Andreja!

Ta mož potezal se je vedno in o vsaki priliki za Vaše duševne, materialne in narodne koristi ter je stal nepremično na stališču, da je sreča Trsta in okolice tesno združena z Avstrijo.

Ivan Nabergoj potezal se je edini od tržaških poslancev za znižanje zemljiškega davka, edini je zahteval, da se užitninska črta premakne proti mestu, potezal se je večkrat za povzdigo našega ribištva in podpiral je vedno zahtevo za drugo železniško zvezo s Trstom. Povzdignil je svoj glas na Dunaju za zanemarjeno slovensko šolstvo v Trstu in za enakopravnost Slovencev z Italijani.

Okoličani!

Ako Vam je do boljše svoje bodočnosti, osobito pa do gospodarske samostojnosti naše mile okolice, zastavite vse svoje sile, da odvrnete pretečo nevarnost in da zmaga naša pravična domovinska stvar! Nasprotniki skušali Vas bodo sicer predočiti ali nasiljem, ali prevaro, ali denarjem; Vi pa jim pokažite, da ste junaki, ki se ne bojé nasilja, da ste razsodni možje, ki se ne dajo prevariti in da ste poštenjaki, ki se ne prodajejo.

Okoličani!

Podpisani odbor stavlja v Vas vse svoje zaupanje v trdni veri, da je v četrtek, dne 18. t. m., opravičite na najsijajnejši način. Naš bojni klic bodi torej častitljivo ime: **Ivan Nabergoj!**

Centralni volilni odbor.

Sedaj smo na jasnem!

(Izv. dopis.)

Že čez leto dnij ruje se v kastavski občini tiskovinami in ustmeno proti uzornemu občinskemu zastopu, proti velečastitim duhovnikom in proti vsem domoljubom istrskim, proti poslancem hrvatsko-slovenske stranke v državnem zboru, posebno pa proti državnima poslancema dru. Laginji in Vekoslavu Spinčiču.

Upravo brezdušno se je lagale ljudstvu, varalo je na vse mogoče načine. Ljudje, ki poznajo okolščine in osebe, znali so od prvega začetka, odkod veje sapa. Znali so, da vse to delajo domači plačeni ljudje, Judje Iškarijotje, izdajalci, podpirani od raznih strani.

Italijanske iredentovske novine so pohvalile in priporočale te izdajalce; od italijanske stranke so dobivali denarja za tiskovine, za pijače itd. Organi c. kr. vlade so se kazali ravnodušne proti vsemu temu. Kolikor pa smo se približevali volitvam za državni zbor, toliko očitneje so kazali svoje lice.

O sami volitvi poslanca za V. kurijo, dne 10. marcija, pokazali so se slabše, nego so mislili i največi pesimisti med nami.

V vsem okraju voloskem je bilo voljenih volilnih mož: 60 hrvatsko-slovenske stranke (v občini kastavski 27, v podgrajski 14, v jelšanski 8, v volosko-opatijski 5, v moščenško-brsečki 6), 10 italijanske stranke, (v lovranski občini 6, v veprinaški 4), 17 „disidentov“ (11 v materijski občini, 6 v sekciji Rukavac kastavske občine). Glede lovranskih in veprinaških treba opaziti, da so jih neke predobro znane novine označale kakor istrsko-slavske ali zmerno-slavske, da so jih pa italijanske novine od prvega začetka proglasile za svoje, in da so poslednje imele povsem prav, ker je znano, da so na čelu onih občin najboljši zavezniki Italijanov, izvoljeni pod njih uplivom in z njihovo pomočjo, ter postopajoči v vsem in v vsacem kakor pravi Italijani. One, vladi prijazne novine so poročale tako, kakor so jih obvestili izvestni krogi iz Voloskega, a to ni bilo nič drugega nego zaslepljevanje navzgor. Glede „disidentov“ materijskih znalo se je, da bodo glasovali kakor bode hotel g. Gašpar Kastelic, in zna se tudi, da so uradne osebe nagovarjale Kastelca, naj ne glasuje za kandidata hrvatsko-slovenske stranke. „Disidenti“ rukavaški so bili pripravljeni za volitev c. kr. notarja Frana Dubroviča, in ko je le ta izjavil v zadnjem hipu, da za sedaj ne sprejme kandidature (bilo je z jedre stravi kisle grozdje, z druge pa prepezo za pomirjenje razburjenih duhov), bili so izvoljeni pod devizo, da oni hočejo domačina.

Torej toliko in takovih volilnih mož zbralo se je v volilni dvorani na Voloskem, v sobani c. kr. uradov dne 10. marcija ob 10. uri predpolodne. Večina volilnih mož, onih 60 hrvatsko-slovenske stranke, poslužila se je pravice, ki jej jo daje zakon ter je izvolila v komisijo tri člene izmed sebe. Morala je to storiti tembolj, ker je mogla slutiti, kako ukrene vladni komisar. Le-ta, v osebi c. kr. okrajnega glavarja Alojzija Fabianija, je imenoval na to, kakor veleval zakon 3 člena v komisijo, in imenoval jednega izmed „disidentov“, g. Gašparja Kastelca iz Materije, in dva izmed volilnih mož italijanske stranke, Fr. Vellussiga, sina bivšega c. kr. pretorja na Voloskem, iz Lovrana, in Antona Gasparicha iz Veprince; torej jednega izmed 17, dva izmed 10, in nijednega izmed 60. Trije od večine izbrani, in trije, imenovani po c. kr. volilnem komisarju, so volili po tem sedmega. Dvakrat so volili, brez uspeha. Prvi so glasovali za občečislanskega župnika-dekana iz Hrušice, Antona Rogača, drugi, tudi g. Kastelic med njimi, za gospoda Giovanni Andreicicha, rojenega v Vedezu, a nastanjenega v Ičićih, kamor je potegnil tudi občinski urad, onega Andreicicha, ki je bil obsojen na tri dal zapora zaradi žaljenja duhovnika, ko je isti šel k bolniku se sv. popotnico, onega... i saj je znal. Ker od obeh imenovanih ni nobeden dobil potrebne večine glasov, prišel je red na okrajnega glavarja kakor volilnega komisarja. In on se je odločil: ne za Rogača, nego za Andreicicha! In tako je prišlo, da so v volilno komisijo bili imenovani po volilnem komisarju 3 členi izmed 10 italijanske stranke, 1 izmed 17 „disidentov“, a ni jeden izmed 60 volilnih mož hrvatsko-slovenske stranke. In tako je prišlo, da je nad dvetretjinska večina volilnih mož bila v komisiji v manjšini. Sodbo o tem izrekat, bilo bi brezpotrebno. Dejstvo in številke same na sebi govorijo jasno za vsakogar. Gospod okrajni glavar Alojzij Fabiani je poskrbel, da smo na jasnem. To, kar niso znali mnogi, česar niso hoteli verjeti, to je pokazal očitno. Njegovo postopanje je zlata vredno za nas, sedaj vemo, pri čem smo.

Ko so bili oddani glasovi in prešteti, postalo je razvidno še nekaj drugega. Oni, ki so delali in govorili proti Laginji, Spinčiču itd., ki so mesece in mesece motili in zavajali ljudstvo, ki so pisali domačim jezikom, ki so govorili, da so Slaveni, da se borijo za domačina, tudi oni so pokazali svoje

lice. Njih sodelovanjem izvoljeni volilni može glasovali so za dra. Bartolija, potem ko so bili malo popred pri e. kr. notarju Miroslavu Puoviu, Dalmatincu, skupaj z drom. I. Krstićem. Glasovali so za onega dra. Bartolija, ki je javno izjavil, da se Italijani ne udeležijo volitev za to, da bi kaj dosegli na Dunaju, ampak zato, da dokažejo, da je Istra bila, da je, in da ostane italijanska dežela; za onega dra. Bartolija, čegar stranka izjačja javno, da se z njega izvolitvijo ima dokazati v Istri italijanska ideja; za dra. Bartolija, Italijana iz Rovinja, ki ne zna ni hrvatski ni „slavenski“.

Tu imamo torej razjasnjenje na dve strani, jako podučno za vse, ki se dajo mamiti včasih z malenkostmi, da pripravljajo in delajo proti splošnim narodnim koristim. Mi moremo biti le hvaležni na vsem, kar se je dogodilo: za bodočnost, za politični razvoj našega naroda.

Drugo vse, kar se je zgodilo na volitvi, je le malenkostno v primeri z rečenim. Naj omenimo še, da se je člen komisije, g. Slavoj Jenko, držal možko nasproti gospodu volilnemu komisarju, ter da je želobilne pohvale od velike večine volilnih mož, tako, da se z vso pravico lahko imenuje junakom dneva; da je Andreicich kakor predsednik komisije pokazal svojo nesposobnost, da je zaključil volilni čin, ne da se bil spomnil Nj. Vel. našega cesarja in kralja, kakor je to na Voloskem vselej, da je to storil člen komisije Slavoj Jenko in da so se naši volilni možje na njegov dotični poziv odzvali z burnimi živio-klici; ter da so „disidenti“ materijski glasovali za dra. Matka Laginjo, žujimi tudi g. Gašpar Kastelic.

Za to čast njim in njemu, da se namreč niso dali tako daleč zavesti, da bi bili glasovali za nepoznanega moža, za Italijana rečene sorte, dra. Bartolija, ampak da so glasovali za poznanega domačina, dra. Laginjo. Drugače je gospod Gašpar Kastelic glasoval skoro vselej s tremi udi italijanske stranke. Mi to samo konstatujemo, a njemu Bog in duša!

Volilni može hrvatsko-slovenske stranke iz Kastva, Volosko-Opatije, Mošćenice-Brseči, Podgrada in Jelšan so imeli skupni obed, a njim se je pridružilo mnogo drugih rodoljubov iz Voloske-Opatije, Kastva, Lovrana, med temi tudi obč. načelnika dr. Andrej Stanger in Kazimir Jelusič. Med vsemi njimi je vladalo ono čutstvo, kakoršno more vladati le med poštenimi možmi, ko so izvršili svojo rodoljubno dolžnost. Veleč. g. Rogač je nazdravil dru. Laginji. V ime poslednjega se je zahvalil volospeštvom g. Spinčić. Povdarjal je zvezo, ki se je očevidno pokazala ob volilnem činu, osobito pa ob sestavljanju komisije. Veleč. g. Vilharický Slavoj Jenku, ki se je junaški vel na volitvi. Poslednji se je zahvalil ter je povdarjal potrebo odločnosti. Dr. Stanger je pozdravil volilne može kakor občinski usčelnik, vspodbujevaje jih na to, da gledajo nezavedne dovesti na pravo pot; dr. Janežič je spominjal, da je leta 1891 sodeloval na volitvi in izvolitvi dr. Laginje; tako smo tudi mi danes sodelovali na volitvi, a skoro hočemo slaviti tudi izvolitev tega moža. Kazimir Jelusič se je spomnil volitve, ki se ima izvršiti dne 16. t.

PODLISTEK

Fromont mlajši & Risler starši.

ROMAN.

— Francoski spisal Alphonse Daudet, preložil Al. B. —

„O prijatelj moj, kaj si vendar rekel!“ vskliknila je mama Delobelleova ter se mu vrgla okoli vratu.

„Ne, pusti me... Opešale so mi moči. Umrili so v meni umetnika. Vsega je konec... odrekam se odru.“

Da bi bili vi videli, kakó sti ga ženski sedaj objeli s svojimi rokami, kakó sti ga prosili, naj se še dalje bori, kakó sti mu dokazovali, da nima niti pravice, odreči se odru — ne bili bi mogli zadržavati solzá. A Delobelle se je ustaviljal.

Naposled se je udal ter obljubil, da potrpi še nekaj časa, ker oni dve hočeti takó. A treba je bilo milih prošenj in prilizovanja, da sta ga pripravili k temu.

Jedno četrť ure pozneje je sedel veliki mož, gladen vsled svojega samogovora in olajšan od izbruhanega obupa, na oglu mize ter prav s slastjo užival svojo večerjo. Sedaj je od vsega tega čutil le še majhno utrujenost, uprav takó kakor igralec, ki je zvečer igral jako dolgo in jako strastno ulogo.

m. ter je nazdravil posl. Spinčiću, katerega so navzoči može pozdravljali najpriščneje.

Politiške vesti.

V TRSTU, dne 15. marca 1897.

Državnozbornske volitve. Minole sobote je volil v Trstu I. kolegij, in izvoljen je bli, kakor je bilo pričakovati, progressovec odvetaik Cambo n proti konservativcu Rafaelu Luzzattu. Danes voli drugi kolegij in izid bode najbrže značil zopet zmago progressovcev, da si je v tem kolegiju jako veliko državnih uradnikov. Nič ne pomaga: prišlo je, kakor je priti moralo, kakor smo pričakovali in kakor smo prorokovali vedno in vedno. Prišlo je, ker drugače ni moglo priti: progressovsko mišljenje in čutstvovanje polastilo se je vseh slojev ljudstva in usulo se je po našem mestu kakor velika poplava. Razljučenemu elementu se niso mogli ustavljati strhneli konservativni življi. Toda mi menimo, da so progressovci sedaj na vrhuncu svoje slave in svoje moči in z vrhunca vodi pot le nizdolu. Vodovja progressovska se bodo začela raztekati, med fanatizovanim ljudstvom mora priti razočaranje, kajti kmalo se pokaže, da od progressovskih obljub do uresničenja istih je nekoliko daljša pot, nego je ona, ki vodi iz „Minerve“ in gostilne „Chiodi“ v mestno dvorano. Reakcija je že tu med nižimi masami, ker so gospoda v sedanjih volilni borbi, omamljeni po svojih zmagah, prejasno odkrili svoje karte, in ker so šli dalje, nego bi bili, ako bi bili trezni. Danes si stojita nasproti „konservativce“ Burgstaller in progressovec d'Angeli.

Priobčili smo že, da so štajerski Slovenci sijajno zmagali v peti kuriji (v skupini Celje). Naš kandidat župnik Žičkar je dobil 484 od 646 glasov. Ali štajerski Slovenci so si priborili lep vspeh tudi v V. kuriji za skupino Maribor, kjer je bil izvoljen kompromisni kandidat Slovencev in nemških konservativcev, Josip Kurz. Mi čestitamo našim rojakom na Štajerskem na tem vspehu, doseženem po lepi disciplini in bratski slogi.

O groznih izgredih v Davidovu (v Galiciji) smo tudi že poročali. Tam je množica ubila komisarja, orožniki pa dva kmeta. Preiskavo o teh krvavih izgredih vodi eden deželnosodni svetnik. 16 izgrednikov so že odveli v zapor v Lvov. Ko so le-te gnali vojaki, nabrala se je zopet velika množica kmetov in delavcev, ki so kamenjem napali vojake. Huzarji so potegnili svoje sablje in so se tako obranili napadalcev.

Položaj na Kreti. Poslednja poročila govoré o marljivem oboroževanju Grške in Turške. Pariška „Agence Havas“ vé poročati, da je Grška mobilizovala vso vojsko.

Kar se dostaje bodočega gubernérja Krete, javlja pariški „Temps“, da velesile kandidujejo kakor takega princa Valdemarja Danskega. (Princ Valdemar je sin Kristjana IX., kralja danskega. Porodil se je dné 27. oktobra 1858., je torej v svojem 39. letu Dne 22. oktobra 1885. se je poročil s princezo Marijo Orleans-Bourbon. Ureda.).

V tem slučaju igralec, ki je bil ganil vse gledališče ter na odru jokal prave solze, niti ne misli več na to, da je lezunaj. S svojim kostumom in lasuljo svojo pušča v oblačilnici tudi notranjo vzbujenost, dočim se najvini in živeje ginjeni gledalci z rudečimi očmi in skrčenim srcem vračajo domov, kjer jim prenapeti živci še dolgo na dadó spati.

Mala Desirée in mama Delobelleova sti spali tisto noč prav malo.

IV.

V Savignyju.

To jeden mesec trajajoče bivanje obeh družin na Savignyju je bila velika nesreča.

Nad dve leti bila sta torej Georges in Sidonija zopet skupaj na graščini, ki je bila prestara, da bi si ne bila vedno jednaka, in kjer so se vedno isti kameni, ribniki in drevesa zdela kakor posmeh vsemu izpremenljivemu in minljivemu. Treba bi bilo dveh krepkejih in poštenejih značajev, da bi zopetno približanje ne bilo postalo nevarno.

Klara seveda še nikdar ni bila toli srečna, nikdar se jej Savigny še ni zdel takó lep. Kako veselje, kadar je svoje dete vodila na izprehod po tratah, kjer je sama skakala svoje dni, kadar je

Korespondenčni urad pa poroča z Dunaja: Nekateri večerni listi, med temi tudi „Fremdenblatt“, javljajo, da je Rusija ukazala poveljniku svoje eskadre pred Kreto, da sporazumno z drugimi poveljniki zasede pristanišča Krete in Grške. Isto povelje da sti izdali avstrijska in nemška vlada svojim poveljnikom že poprej. Angleška in Italija sti izjavile, da se hočeti udeležiti blokade in pričakuje se, da se je udeleži tudi Francoska.

Vprašanje gledé okupacije Krete se ne more še smatrati zrelim. Vse vesti, ki se širijo o tem, so torej neutemeljene. Sosebno Avstrija in Nemčija ne marati poslati v notranji otok svojih vojakov.

Različne vesti.

Shodi volilcev. V nedeljo so imeli naši ljudje shode na vseh koncih in krajih okolice. Zborovali smo: v mestu, v Bazovici, Trebčah, na Kontovelju, v Križu, na Greti, v Škednju, v Kolonji in pri sv. Mariji Magdaleni spodnji. Vseh teh shodov se je udeležilo veliko volilcev, a navdušenje je bilo toliko, kakoršnega nismo videli že dolgo. Lahko rečemo, da naša okolica morda še nikdar ni imela take organizacije, kakoršno smo zasnovali sedaj. Danes je ime Nabergojevo postalo res program vseh okoličanov. Ako rečemo vseh, seveda ne mislimo na one, ki niso gospodarji svoje volje in ki morajo glasovati tako, kakor hočejo njih gospodarji. Sedaj še le, ko je okoličane obšla zavest, da je nevarnost skrajna in da izgube svojega edinega zagovornika, ako se ne postavijo na noge, sedaj še le je zavrelo po okolici, da gre od ust do ust bojni klic: Mi moramo zmagati! Kakor prerोजना je naša oklica! To moralno zmago moramo zabeležiti že danes pred veliko volilno bitko! Dal Bog, da se posreči poštenju okoličanskemu, da si pribori poleg te moralne zmage tudi materialno zmago na voliču!

Mestnim volilcem III. kolegija. Ker so se nasprotniki zakleli, da nam tržaškim Slovincem od vzamejo jedini državnozbornski mandat, in ker so nadalje, žal, razmere v Trstu take, da morejo progressovci v tem III. kolegiju poslati na volišče nad 1000 mestnih volilcev, je sveta dolžnost našim mestnim volilcem tega kolegija, na pridejo dne 18. t. m. na volišče vsi do zadnjega. Izvedeli smo sicer, da so progressovci že jeli metati svoje mreže ravno na naše mestne volilce in da so pripravljeni dati po 10, 20 in 50 glđ. za jeden glas, toda to nas ne vznemirja, ker si ne moremo misliti, da bi bil le jeden med našimi volilci, ki bi hotel osramotiti svoje ime s tako kupčijo. Prosimo marveč, da vsakdo stori svojo dolžnost; vsakdo oddaj svoj glas, vsakdo pa bodi tudi agitator pri svojih znancih! Okolica stori svojo dolžnost, o tem smo uverjeni; ako jej pritečejo na pomoč še vsi naši mestni volilci, bode zmaga naša vzlic vsem peklenkim mahinacijam in vzlic vsem naporom progressovske klike. Ali na volišče moramo vsi, ki imamo volilno pravico! Ne pozabimo, da je nevarnost velika in da smo zgubljeni neizogibno, ako se pokažejo nemarne le jeden sam del naših volilcev. Kdor ima torej srce za svoj rod, kdor uoče, da ta naš rod uduši objestni

kakor mlada mati sedala na obsenečvane klopi, s katerih je lastna njena mati nekđaj pazila na njeno igranje, in kadar je ob soprogovi roki zopet pohajala vsa tista mesta, kjer sta se nekoč skupaj igrala kakor otroka. Čutila je tiho zadovoljnost, tisto popolno srečo mirnega, tiho potekajočega življenja, in ves dan je drsala dolga domača obleka njena preko peska v drevoredih, pri čemer so njene korake ustavljale male stopinje otrokove, njegovo kričanje in male želje njegove.

Sidonija se je malo udeleževala teh izprehodov. Trdila je, da jo otroče upitje utruja, ujema joča se v tem s starim Gardinoisom, kateremu je bil dober vsak vzrok, da je le mogel žaliti svojo netjakinjo. To je menil najboljše doseči s tem, da se je bavil le s Sidonijo ter jo slavil še bolj, nego li za poslednjega njenega bivanja na Savignyju. Vozovi, zakopani že dve leti v kolarnici, katere so navadno čedili jedenkrat na teden, ker so pajki predli svoje mreže po svilenih blazinah, so bili sedaj njej na razpolaganje. Trikrat na dan so uprezali, in mrežasta vrata so se skoro neprestano sukala v svojih tečajih. Vsa hiša je poslušala ta življenja veseli nagib.

(Pride še.)

nasprotnik, kdor hoče, da se ohrani tržaško in okoličansko slovenstvo: ta gotovo ne ostane doma, ampak na volišče pojde z glasovnico, na kateri bode natančno zapisano: **IVAN NABERGOJ** pok. **ANDREJA**.

300 jim jih še manjka! Minole nedelje je nekdo naših slučajno v nekem javnem lokalu poslušal razgovor med rudečkarji. Pogovarjali so se seveda o volitvi za tretji kolegij. Računali so, da morajo kupiti še 300 okoličanov, ako hočejo vreči Nabergoja. Tristo duš torej jim še manjka, tristo njih morajo še — ne prepričati — ampak — kupiti. Ali ni res, da smo v dobi kupčije s človeškim mesom? Kupovalci so že tu, vprašanje je le, da-li pride tudi „blago“ na trg?!! Dali dobe še tristo okoličanov, ki bi se hoteli ponizati do neumne živine, s katero se kupčuje?!

No, naša vera je trdna, da bode trgovci in prekupčevalci prisiljeni zapustiti somenj, sicer s polnimi žepi, ali brez naših duš! Taka agitacija je v večno sramoto italijanski gospodi. Da, sram jih bilo! Tudi italijansko ljudstvo, v kolikor isto ni pokvarjeno, se mora sramovati te svoje gospode! Tolaži pa nas pri vsem tem trdna vera, da mora priti žalosten konec taki stranki!

Gospoda Banellijs — divji beg! V nedeljo je bil shod volilcev pri sv. Mariji Magdaleni spodnji. Shod se je vršil v poznani rodoljubni hiši Miklavčevi. In glej predrznosti! Uganite, kdo je prišel na dvorišče? Večni in glasoviti kandidat za I. okraj — gospod Banellijs! V spremstvu par tacihi mož, kakoršen je on. Zboralci so bili v prvi hip kar osupnjeni na takem „pogumu“ večnega kandidata. Ali osupnenje se je kmalo umaknilo ogorčenju: završelo je med zborovalci in čuti je bilo vsklikov, ki so tako delovali na četico večnega kandidata, da so ti junaki kar v skokih kazali svoje progressovske pete ne hvalnim zborovalcem. Nikdo ni se dotaknil Banellijsve čete, nikdo jej ni pretil, ampak že vzduha, ki je vel na zborovanju, ustrašili so se agitatorji tako, da so se spustili v divji beg. To vam je bil prizor, da ne z lepa kaj tacega: Banellijsci jeden za drugim v divjih skokih, za njimi pa veselo žvižganje in sikanje magdalenskih otročaje. Tako se je ponesrečila ekspedicija g. Banellijsa v sv. Marijo Magdaleno spodnjo!

To lažejo! Včeraj smo čitali — žal, da tudi v staročeski „Politiki“ —, da je za peto kurijo v Istri izvoljen — zmeren Italijan! Drzno čelo mora imeti oni, ki je poslal v svet to veliko in nesramno laž! Zmeren da je mož, ki je bil pomočje poznane recepta izvoljen zastopnikom V. kurije v Istri? Ali veste, kdo je ta mož? To je tisti Bartoli, ki je že na shodu političnega društva italijanskega za Istro pozival istrske Italijane, naj se poslušajo vseh sredstev, da dobe oni vseh pet mandatov!! Možu torej, ki zahteva, da naj ima italijanska manjšina vseh pet mandatov, slovanska ogromna večina pa nobenega, in ki priporoča vsake sredstvo v dosego te kričeče krivice — takemu možu naidevlejo naslov „zmeren“! Ali ni rudečica srama občila onega hlapca svojega peresa, ki je napisal to drzno laž, proračunjeno le v ta namen, da bi se vnanjemu svetu prikriivali žalostni odnošaji, vladajoči v pokrajini istrski; in da ne bi svet izvedel, kaka nečuvna krivica se godi Slovanom istrskim od strani nasprotnika, ki niti ne pozna pojma „zmerenosti“ in je uprav zdiviljal v svojem fanatizmu. Sedaj pa le lažite naprej!

Tudi hinavci so! Mi smo bi bili vsikdar neizprosní nasprotniki progressovske stranke, ali nekoliko spoštovanja smo imeli do njih, ker smo menili, da so vsaj dosledni možje in odkriti značaji. Sedaj pa je izginila še ta mala iskrica spoštovanja, kajti uverili smo se, da progressovci niso odkriti značaji, kakor smo si jih predstavljali mi, ampak, da se ne sramujejo tudi hinavstva, ako jim isto more rabiti kakor agitacijsko sredstvo. Muogim volilcem I. kolegija so namreč progressovci razposlali listke nastopne vsebine:

„Priporočam Vam, da daste svoj glas odvetniku Alojziju Cambonu, ki je oseba čisto narodno-katoliškega čustvovanja.“

Kdor pozna mišljenje našega progressa, kdor ve, kako ljute borbe so že borili ti ljudje zoper našo Cerkev in našega škofa; kdor ve, kako navdušeno so praznovali spomin na oni dan, ko je Italija ugrabila Rim sv. Očetu in kdor se spominja slednjič dogodkov povodom procesije Matere božje, ta mora vsklikniti: To je pregrdo hinavstvo!

Rojaki, volilci! Pod tem naslovom so razposlali rodoljubi VI. okraja nastopni poziv:

Vaši nasprotniki so napeli v svojo zmago vse sile in moči, zato zdelo se je podpisnemu odboru potrebno, da skliče za prihodnjo nedeljo dne 14. t. m. volilni shod v gostilni gospoda Jakoba Magajne v Sv. Križu.

Tega shoda udeležo se tudi tržaški rodoljubi, ki Vam razjasnijo pomen in važnost volitve za državni zbor.

Rojaki, volilci!

Nekateri naši domačini so zabredli tako daleč, da agitirajo za nasprotnega kandidata, ki ni našega rodu, temveč še celó sovraži naš materini jezik, katerega nas je učila naša mila in ljubljena mati, ko smo še v tesni zibelki ležali; agitirajo za stranko, ki ne sovraži samo naše domovine, ampak sovraži tudi nam milo Avstrijo.

Da bi vedeli ti ljudje, koliko grešijo s tem proti svoji materi, proti svoji domovini in proti naši sv. veri, gotovo bi ne bredli dalje v temi zaslepljenosti. Presenečeni po takem početju naših nesrečnih bratov in domačinov, vsklikniti moramo trepetajočim glasom in krvavečim srcem: Žalostna majka! ko Te lastni sinovi izdajajo in Tvojo kri prodajajo za bori kozarec omotljive pijače. Vemo, da usklikneš, draga mati: „Oče odpusti jim, ker ne vedo kaj delajo!“ ker poznamo Tvoje srce, ki bi je vedno za blagor in srečo Tvojih sinov.

Prijatelji! Gorko Vam polagamo na srce, da se tudi Vi poprimete svetega dela ter da skušate privabiti na shod vse one zgubljene ovčice ter da jih pripravite na pravo pot. Na delo torej, prijatelji! Časi so resni, združimo se in delujmo složno, da rešimo svoje svetinje pred pretečim navalom naših nasprotnikov.

Iz Rojana nam pišejo: Čujte nastopno poučno dogodbo, jako poučno, kako agitujejo nasprotniki za svojega ljubčka Mauronerja.

Tu v Rojano imamo vsem dobro poznanega velikega siromaka „Joško“. Ta siromak je došel te dni v gostilno, katere lastnik je med najbolj poznanimi našimi nasprotniki. Gostilničar se je približal siromaku ter ga nagovoril nastopno: „Joško, tu imaš četrť vina in dvajset krajcarjev. Pojdi po gostilnah rojanskih in poslušaj, kaj govoré naši nasprotniki! Odslej bodeš imel pol drugi goldinar na dan in za vsacega volilca, ki nam ga privedeš, dobiš še po 1 goldinar. In ako zmagamo, dobiš še 20 goldinarjev.“

Siromak „Joško“ je pritrdil laškemu agitatorju, toda naslednjega dne, ne bodi len, šel je na policijski komisariat, da položi tam dobljenih 20 novčičev. Izpito vino je siromak Joško seveda obdržal za-se, menimo pa, da se s tem ni pregrešil zoper paragrafe kazenskega zakona.

Ali ni poučna ta dogodbica? Poučna ne le za način, kakor agitujejo nasprotniki, ampak tudi za naše ljudi, kako jim je postopati s trgovci z človeškimi dušami. Okoličani! Storite tudi vi tako, kakor je storil siromak Joško.

Iz Gropade nam pišejo: V našo vasico dobivamo vsakovrstnih naznanil, ali da povem po pravici: notifikazione. Tako n. pr. o kužnih boleznih, o vojaščini itd. Naši vaščani seveda le debelo gledajo ta naznanila, kakor teliček nova vrata. Jeden drugega povprašujejo: kaj pa je zapisano tu? Toda nikogar ni, da bi jim raztolmačil, kaj je tu napraskano črno na belem. Le naš mestni magistrat meni, da je naša vas na italijanski zemlji. No, mi pa vemo, da je naša vas — hvala Bogu — na slovenski zemlji in v Avstriji. Sicer pa se nimamo ne čudimo, da nam magistrat piše le v italijanskem jeziku. Taka je in tak ostane, dokler ne pride — velika metla. Čudili pa smo se, čudom čudili temu, da sta nam progresovca Hortis in Mauroner poslala plakatov v italijanskem, slovenskem in nemškem jeziku. Glejte no, kadar gre za njihovo korist, znajo Italijani tudi slovenski. Res čudno to: ako mi gremo na magistrat in hočemo govoriti slovenski, nas zavračajo surovo: quoniam si parla scavo! Ob volitvah pa oni sami govorijo slovenski. Ali ni to čudno? Nam se gnusi tako hinavstvo; našim zaslepljencem — capoville, poljskim čuvajem, cestarjem itd. — se pa zdi seveda tako postopanje Bog ve kako „kunštno“. Da, to so naši Italijani, kakoršen je n. pr. naš poljski čuvaj, ki je čitalnekega due namesto „via Piedimonte“ „fin del mondo“. Bog jim razsvetli um, drugega jim ne moremo želeči!

200.000 goldinarjev bi dali nasprotniki, da da bi kupili našo slovensko okolico. Kupuje se živina, a nikdar narodno poštenje okoličansko.

Okoličanski poslanec mora biti: **Ivan Nabergoj** pok. **Andreja**. Volite ga složno 18. t. m. Za 18. dan marca 1897.:

Vsi volimo Nabergoja,
Srčno branimo tla svoja!
Strele udri iz višine
Izdajalca domovine!

Letošnje velike vojaške vaje. Prihodnjo jesen se bodo vršile velike cesarske vojaške vaje med I. (krakovskim) in II. (dunajskim) vojem z jedne ter V. (požunskim) in IV. (budapeštanskim) z druge strani.

Ponarejalci denarja v Sarajevu. Že nekaj časa sem se krožila po Sarajevu ponarejene krone. Policijska se je spravila na noge in bila je srečna, kajti v razmerno kratkem času posrečilo se ji je najti družbo, ki se je bavila ponarejanjem denarja. Doslej so zaprli 9 oseb, med temi dve ženski. Glavni krivec in načelnik družbe je bajó neki Tomo Bogdanovič iz Bosenske Gradiške. Njegovi tovariši so iz Hercegovine, Hrvatske, Slavonije in Italije. Delavnice so imeli v neki kovačnici, katere gospodarja so tudi že zaprli.

Politiška karijera. Med novimi državnimi poslanci, izvoljenimi na Dunaju v V. kuriji, je tudi natak ar Karol Mittermayer. Nekdo drugi, ki je izvoljen državnim poslancem, je bil doslej trgovski pomočnik in se zove Julij Aksman. Le-ta je svojemu gospodarju že odpovedal službo, češ, da hoče v bodočnosti baviti izključno le s politiko.

Zopet nov škandal v Budimpešti. Še se ni poglobel vihar, ki je navstal radi škandala, ki se je odkril v zakupu vstopnine v milenijsko razstavo, že je prišel na dan nov, še večji v zakupu razredne loterije. Tudi v tem škandalu se mnogo govori o rsznih „provizijah“, ki so jih dobili nekateri poslanci od bankovnih društev, ki so vzela to loterijo od države — „izpod roke“ v najem. — Umevno je, da se dotičniki sedaj branijo, kakor morejo, in označujejo jednaka očitanja kakor „prosto in infamno klevetanje“. No, kakor pa so že odnošaji na Ogerskem, menimo, da bode malokdo verojel takim in makar še bolj krepkim izrazom!

Slikar Ajdukiewicz pod eksekucijo. Dunajsko deželno sodišče otvorilo je po izvršeni zaplembi eksekucijo na premoženje znanega poljskega slikarja Tadeja Ajdukiewicza. Sloveči umetnik je zagazil v dolgove in finančno propadel, ker je živel — „umetniško brezbržno“, kar nikakor ni bila tajna stvar. Imetje umetnikovo sestoji iz zares umetniške lišne oprave. Te stvari so že prišle na boben. Dražba pa je izpala zelo nepovoljno, kajti posamični predmeti so se oddali za razmerno prav nizke cene v tuje roke. Takó n. pr. se je prodala krasno izrezbana omara za 250 gld., a par dni pozneje prodal je kupec isto omaro v Parizu za 4000 gld. — Ajdukiewicz je sedaj na Romunskem, kjer slika po nalogu romunske vlade veliko sliko, predstavljajočo sestanek našega cesarja z romunskim kraljem.

O kitajskem cesarju pripovedujejo to-le šaljivo črtico: Cesar se je bil že nekoliko učil francoski, toda želel je, da se popolnoma priuči temu jeziku evropske diplomacije. Iskal je veččega učitelja. Razni dvorni dostojanstveniki so priporočili cesarju kakor učitelja za francoščino Li-Čanga, kateri da je na kitajskem dvoru na glasu kakor „velik Francoz“. Li-Čang je bil pozvan na dvor in imel je čast, da je s cesarjem završil prvo uro nauka. Toda — prva ura bila je ob enem tudi zadnja! Kajti, kakor rečeno, cesar že nekoliko razume francoski in zatorej je takoj opazil, da je Li-Čangovo znanje Francoščine jako malo. Nesrečni „veliki Francoz“ Li-Čang je bil tako v strahu, da je padel pred cesarjem na kolena, mislé, da mu je odbila zadnja ura. Toda, cesar je bil velikodušen: dal je „velikega Francoza“ Li-Čanga samo zapreti in sicer z francosko slovnico v žepu in „veliki Francoz“ ne pride prej na svobodo, dokler se ne — nauči francosko!

Državni dolgovi Grške in drugih malih držav. Berolinski dopisnik pariškega „Monde economique“ javlja, da je na Nemškem javno mnenje hudo vzbunjeno vsled kritičkega položaja na Vstoku, to pa zaradi velikega kredita, ki so ga bili nemški kapitalisti dali Grški in drugim malim državam. Že leta 1894. je nemška vlada zasnovovala posebno

Lastnik konsorcij lista „Edinost“. Izdavatelj in odgovorni urednik: **Fran Godnik**. — Tiskarna Dolenc v Trstu.